

اشاره:

امروزه در کشورها در زمینه سازی اقتصادی جهت صدور خدمات و تولیدی خودبه ویژه در خصوص صدور خدمات نرم افزاری با همدیگر به رقابت همه جانبه پرداخته‌اند. در این جریانهای اقتصادی کشور ما نیز بدون بستر سازهیهای بنیادین توانمندیهای خود را به بوته آزمایش نهاده است تا شاید فرجی حاصل آید و نظام اقتصادی مانیز در شبکه اقتصاد جهانی سهم و نقشی برای خود فراهم آورد. مقاله حاضر در راستای چنین انتظار و تلاشی به صورت پرسش و پاسخ تهیه و تدوین شده است.

چکیده:

صدور خدمات فنی و مهندسی به منظور افزایش و تنوع درآمدهای ارزی از چند سال پیش مدنظر مسئولان و برنامه‌ریزان اقتصادی کشور قرار داشته و به همین جهت تسهیلاتی نیز ارائه شده است.

با عنایت به توانمندیهای اقتصادی موجود در کشور ما به ویژه ابتکار و خلاقیت متخصصان و مهندسان ایرانی ایجاد تسهیلات لازم و رفع موانع موجود برای حضور و نفوذ شرکتهای خدمات فنی و مهندسی در بازارهای جهانی الزامی نظر می‌رسد.

اما رفع موانع و ایجاد تسهیلات لازم از دید کارشناسان به روشها و شیوه‌های متفاوت و گوناگون میسر است.

این روشها و شیوه‌ها به پشتیبانی تحقیقات و مطالعات گسترده‌ای نیاز دارد و جامعه ما در این خصوص گام نخستین را بر می‌دارد. بنابراین نیازمند نقد و بررسی و ارائه راهکارها از سوی محققان، صاحب‌نظران و برنامه‌ریزان اقتصادی اجتماعی است.

۱- ساختار توسعه اقتصادی - اجتماعی ایران و رابطه آن با صدور خدمات فنی و مهندسی:

با توجه به ماهیت و روند توسعه اقتصادی - اجتماعی چند دهه اخیر، توسعه اقتصادی ایران، توسعه‌ای ناپایدار، "پیرامونی" و "ناپایدار" است. خارج شدن این توسعه پیرامونی و ناپایدار رسیدن به توسعه پایدار "درون‌زا" و خود اتکامری الزامی برای کشور است. که پاسخ این انتظار را باید در توسعه اجتماعی و انسانی پایدار و بهینه جستجو کرد. به‌دیگر سخن بدون داشتن فن آوری و دانش فنی پیشرفته و بهینه، زمینه برای توسعه صدور خدمات فنی و مهندسی فراهم نخواهد شد. زیرا توسعه و صدور خدمات فنی و مهندسی بر فن آوری و دانش فنی مبتنی می‌باشد.

در درون توسعه اقتصادی در سطح جهان جایگاه و پایگاه صدور خدمات ایران نیز قابل بررسی است باید دید که چه میزان امکانات توسعه صدور خدمات فنی و مهندسی و دیگر خدمات در اقتصاد کشور موجود است.

اگر کشور به مرحله‌ای از توسعه "خود اتکا"، "پایدار" "درون‌زا" برسد، آنگاه جایگاه و پایگاه صدور خدمات فنی و مهندسی با عنوان صدور خدمات نرم‌افزاری ایران مطرح میشود. اما اقتصاد ما در دستیابی به مرحله صدور خدمات فنی و مهندسی با موانع و تنگناهایی مواجه است.

۲- موانع و تنگناها:

زمینه‌های بهینه‌سازی و توسعه صدور خدمات نرم‌افزاری در کشور

شهرام علایی / کارشناسی ناپیوسته حسابداری

ایران توانمندی صدور خدمات نرم‌افزاری و مهندسی به کدامیک از بازارها را دارد؟

جهان به دو کشور برنامه‌ریز و یا کانون و برنامه‌پذیر و یا پیرامون تقسیم شده است. ایران در شمار گروه دوم قرار دارد. ایران می‌تواند در بین کشورهای پیرامون، که نیازمند خدمات فنی و مهندسی باشند، فعالیت کند. در کشورهای تازه استقلال یافته شوروی سابق خاورمیانه و آفریقا می‌تواند از بازارهای صدور خدمات فنی و مهندسی ایران به شمار آید. البته در این زمینه گام به گام و با مطالعه و برنامه ریزی می‌توان پیش رفت. برای تسریع روند رشد صدور خدمات نرم‌افزاری و مهندسی کشور چه باید کرد؟

تعیین یک خط و مشی و سیاست مشخص و مدون در زمینه صدور خدمات نرم‌افزاری و مهندسی و تدوین برنامه برای فعالی سازی بخش خصوصی از اهم اقداماتی است که در این زمینه می‌توان انجام داد. از این طریق است که زمینه فعالیت این بخش در رشته‌های گوناگون فراهم می‌شود.

اقدام به تدوین مقررات و قوانین بهینه و سازماندهی تشکیلات اداری و گمرکی کشور و تشریفات اداری و تعیین یک‌متولی واقعی برای بخش خدمات فنی و مهندسی و بالاخره تقویت نقش تولی گری دولت در این بخش از اولویتهای حیاتی و اقتصادی است که باید در این زمینه

صورت گیرد.

باید اذعان نمود که شرکتهای صادر کننده خدمات فنی و مهندسی کشورمان در حال حاضر، در بخش نفت و پالایش در کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس و نیز کشورهای آفریقایی و جمهوری آذربایجان و در بخش بانکداری، بیمه، حمل و نقل و در کشورهای تازه استقلال یافته شوروی سابق فعالیت می‌کنند بایدامیدوار بود که با زمینه سازی مطلوب و بهینه، امکان برگشت سرمایه‌های انسانی و مالی برونرفته از کشور را فراهم ساخت. تا با زمینه‌های مالی و فکری بتوان صدور خدمات نرم‌افزاری را توسعه داد در این خصوص باید به مسائل کنوناسیون حق مولف (colpy eight) تجارت جهانی و جهانی شدن توجه جدی و عاجل داشته باشیم.

منبع :

- نگرشی بر جامعه شناسی ایران - دکتر یوسف سیف الهی
- دانشگاه صنعتی شریف.

موانع و تنگناهای صدور خدمات فنی و مهندسی ایران را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد:

مسائل و مشکلات، موانع و تنگناهای داخلی
موانع و تنگناهای خارجی

در بعد مشکلات و تنگناها داخلی می‌توان به این موارد اشاره کرد:

۱- تنگناهای ساختاری و تاریخی نشأت گرفته از ماهیت و روند توسعه اقتصادی - اجتماعی اخیر ایران .

۲- نبود سیاستها و خط و مشی‌های هماهنگ، جامع و مشخص راهبردی و کاربردی در زمینه صدور خدمات نرم‌افزاری .

۳- نبود آگاهی جامع و مستمند از نوع خدمات نرم‌افزاری قابل صدور ایران؛

۴- نبود، قوانین و مقررات و دستور العملهای به روز و کارآمد برای صدور خدمات نرم‌افزاری؛

۵- نبود زمینه‌های بهینه برای ترغیب و تشویق و حمایت راهبردی و کاربردی صدور خدمات؛

۶- نبود مطالعه و بررسی جامع در زمینه‌های اداری، حقوقی، مالی و آموزشی و نحوه ترغیب، تشویق و حمایت از صدور خدمات فنی و مهندسی ؛

۷- نبود مطالعه و بررسی بازارهای جهانی و منطقیهای در زمینه امکانات و محدودیتهای صدور خدمات؛

۸- نبود مطالعه و بررسی در زمینه نحوه ایجاد انگیزه و سرمایه گذاری گروههای ذینفع و صاحب صلاحیت

برای صدور خدمات نرم‌افزاری؛

۹- نبود سیاستگذاری و خط و مشی کلان و خرد در زمینه صادرات خدمات نرم‌افزاری در راستای برنامه توسعه کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت؛

۱۰- نبود برنامه ریزی صدور خدمات نرم‌افزاری در راستای سیاستهای تعیین شده.

۳- با توجه به موانع و تنگناهای موجود در زمینه صدور خدمات فنی و نرم‌افزاری کشور آیا می‌توان در خصوص پرسشهای زیر گفتگو کرد؟

توانمندی صدور خدمات فنی و مهندسی ایران به بازارهای منطقه‌ای و جهانی در چه زمینه‌ای است؟

به طور کلی ایران استعداد و توانمندی توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی به برخی کشورها دارد. به طور مثال در زمینه گمرکات، بانکداری، سد سازی، بیمه، نفت، پتروشیمی، حمل و نقل راه سازی و صنعت گردشگری در ایران توانمندی صدور خدمات وجود دارد. اما درآمد ارزی ناشی از ارائه انیگونه خدمات را در شرایط کنونی می‌توان پیش‌بینی کرد.

